

Korta vägen mot första jobbet i Sverige Juridikkurs ges för utländska akademiker • Praktik på advokatbyrå

Korta vägen är en förberedande arbetsmarknadsutbildning med flera olika inriktningar för utländska akademiker.

Sedan hösten 2016 finns en Korta vägeninriktning i form av en anpassad variant av Juridisk översiktscurs (JÖK). Nyhetsbrevet Juridicum fick vara med på en av lektionerna.

Den här lektionen står arbetsrätt på programmet. Studenterna turas om att läsa högt ur boken. Läraren Tove Lindgren hjälper till om någon fastnar på ett svårt ord.

– Ni har så många sammansatta ord i svenskan! utbrister Venisha Nair från Singapore.

Medan studenterna läser ställer Tove frågor om textens innehåll. Alldeles uppenbart förstår de mycket mer än de förmår att uttrycka. Alla, med undantag av civilingenjören Daniela Medina från Chile, har läst juridik och jobbat som jurister i hemlandet. Studenterna jämför hur lagstiftningen är utformad i Sverige med deras egna länder.

– Det är svårt att säga upp en anställd i Sverige. Det finns många lagar som skyddar dem, konstaterar Daniela Medina.

Tidigare i höstas gjorde gruppen ett studiebesök på Stockholms tingsrätt vilket fick studenterna att reflektera över skillnaderna mellan hemlandets och Sveriges rättsvårdande myndigheter. I Bolivia är domstolen sammansatt på ett annat vis och stämningen är annorlunda berättar Amparo Hidalgo Rivas.

– Här i Sverige är åklagare och försvaradvokater mycket snällare än i Bolivia och fängelserna ser ut som hotell!

Syriskan Heba Hamour läste juridik i Libanon men har jobbat som jurist i hemlandet.

– I Syrien tänker man att hårda straff är bättre för samhället. I Sverige tänker man mer på individen och mänskliga rättigheter, säger hon.

Landsmannen Malek Jabbo inflikar att religionen har en större betydelse i det syriskas rättssystemet. Vidare bygger det syriskas rättssystemet på fransk rättstradition.

– Man översätter franska lagar direkt till syrisk rätt. I Syrien har man tagit den franska rättstraditionen utan att anpassa den till det syriskas samhället. Vi använder 50 år gamla lagar. Men lagarna måste utvecklas när samhället förändras, tycker Heba.

Det är inte bara det svenska rättssystemet som avviker. Undervisningen är också väldigt annorlunda, tycker studenterna.

– Lärarna är mer som kompisar i Sverige, i Syrien är de jättestrikta. Men trots att lärarna inte är så hårda sköter sig studenterna och kommer i tid till föreläsningarna, säger Heba.

– I Chile tror vissa professorer att de är Gud, säger Daniela.

Tove ler snett.

– Tro mig, såna professorer finns i Sverige också. Men det är förstas skillnad på att vara lärare för den här gruppen jämfört med att undervisa studenter på Juristprogrammet. Jag är ödmjuk inför det faktum att de som sitter i det här rummet säkert kan minst lika mycket juridik som jag.

Anledningen till att de befinner sig i Sverige skiftar. Men gemensamt har de den starka drivkraften att utbilda sig, lära sig svenska och

Daniela Medina, Malek Jabbo, Venisha Nair och Amparo Hidalgo Rivas diskuterar svensk arbetsrätt med läraren Tove Lindgren.

kunna bidra till det svenska samhället.

– Om några år hoppas jag att jag är svensk medborgare, att jag har ett bra jobb och pratar flytande svenska. Jag vill bli en bra människa i det här samhället, som granne som kompis och på alla sätt. Allt jag sökte i Sverige var fred. Men Sverige har gett mig mycket mer än så. Därför vill jag bli effektiv så att jag kan ge något tillbaka och göra skillnad i det svenska samhället, säger Heba.

Samverkansavdelningen, som utformar Korta vägen vid Stockholms universitet på uppdrag av Arbetsförmedlingen, konstaterade under 2015 att allt fler utländska jurister sökte kurserna. Man tog därför kontakt med Juridiska institutionen med en förfrågan om att skapa en kurs med juridisk inriktning för Korta vägens jurister. Tove Lindgren, som också undervisar på två andra kurser inom det ordinarie utbildningsutbudet, blev tillfrågad om hon ville bli lärare på kursen.

Otroligt häftigt! Är Toves spontana omdöme när första terminen går mot sitt slut.

– Jag trodde att det skulle bli ungefär som på JIK:en. På ett plan innebar det stora utmaningar att ta sig an de här studenterna på grund av språket. Jag har fått blanda svenska, engelska och högst tveksam spanska i undervisningen. Det var nyttigt att tvingas prata lite spanska ändå eftersom jag då själv fick uppleva frustrationen med att inte kunna uttrycka det jag vill säga. På ett annat plan har vi haft betydligt mer avancerade diskussioner om juridik än man typiskt sett kunde ha på JIK:en. Särskilt om juridisk metod och rättskälslära.

Att man lär sig nya saker i mötet med andra kulturer är en gammal sanning. Men det gäller även i mötet med andra rättskulturer tycker Tove.

– Jag blir varse vissa värderingar som är så grundläggande i vår rättskultur att jag inte ens har tänkt på dem som värderingar, till exempel att man inte behöver ange något skäl för att skilja sig i Sverige vilket förvånade alla på kursen.

I Korta vägen ingår praktik omfattande tre månader. Tetyana Porokhonko från Ukraina är inne på sin tredje praktikvecka på Synch, en af-

färsjuridisk advokatbyrå med fokus på innovation och teknologi.

– Jag har hand om registrering av klienter och ärenden. Jag hjälper även till med översättning av juridiska texter från svenska till engelska och sitter ibland i receptionen, berättar hon.

Kristine Gasparyan från Armenien har gått en annan Korta vägen-utbildning. Hennes praktik på Synch blev sedermera en fast anställning. Hon jobbar bland annat med att göra jävskontroll och ta fram uppdragsbrev men hon har också tagit fram utkast till Synchs CSR-policy. Både Tetyana och Kristine har gedigna juridiska karriärer bakom sig.

De juridiska principerna skiljer sig inte så mycket åt mellan länderna och det är en god grund att stå på för att lära sig svensk materiell rätt. Utmaningen ligger i att lära sig svenskt fackspråk och kanske i viss mån svensk jobbkultur.

– Här är mindre hierarkiskt än i Ukraina. Alla är involverade i processen. Även som assistent kan man komma med synpunkter. I Sverige är det fler möten. Man stämmer av för att det ska bli rätt. I Ukraina jobbar man snabbare och korrigerar det som blivit fel i efterhand, säger Tetyana.

– Sverige är mer digitaliserat än Armenien. Under min tid här har jag blivit mycket bättre på att hantera digitala verktyg. Jag har också blivit bättre på att våga fråga om det är något jag inte kan, säger Kristine.

Men den kulturella bildningsprocessen går inte bara åt ena hållet. Jim Runsten är VD och en av Synchs grundare.

– Personer som Tetyana och Kristine tillför företaget nya perspektiv, både professionellt och kulturellt. De hjälper oss att tänka i nya banor vilket är nödvändigt eftersom vi verkar på en internationell marknad. Dessutom tycker jag att världen har blivit väldigt kall. Om Synch kan vara en språngbräda in i det svenska arbetslivet så är det fantastiskt!

Korta vägen är en förberedande arbetsmarknadsutbildning som ges av Stockholms universitet på uppdrag av Arbetsförmedlingen sedan 2010. Utbildningen ska (enligt avtal) innehålla

Quiz-app gör korvstopningen roligare

Juristutbildningen handlar inte främst om att memorera faktakunskaper utan om att lära sig de juridiska analysverktygen. Faktakunskap är dock nödvändig. Därför har flera kurser infört delentor som tar sikte på att kontrollera faktakunskaper. På Civilrätt A består examinationen numera av en flervalstenta (faktakoll) och en essädel. För att underlätta för studenterna att banka in faktakunskaper har Christina Ramberg, professor i civilrätt, utvecklat appen PrepQuiz med flervalsfrågor om juridik.

– Vi ska inte slösa lärartimmar på ”korvstopning” utan fokusera på den kritiska analysen. Tyvärr blir konsekvensen att studenterna inte pluggar in fakta och utan en bred bas av faktakunskaper haltar den kritiska analysen. PrepQuiz är ett försök att avhjälpa det problemet, förklarar Christina Ramberg.

I PrepQuiz finns flervalsfrågor som är baserade på varje kursbok, flera hundra frågor per bok. Studenten kan spela mot sig själv eller utmana andra på kursen. Studenten får i PrepQuiz statistik på hur väl hen klarar frågorna, vilket ger en fingervisning om hur väl studenten kommer att klara flervalstentan eller om hen behöver läsa mer i kurslitteraturen.

– Eftersom vi på Civilrätt A genom flervalstentan säkerställer att studenterna läst kurslitteraturen, behöver essäntentan inte täcka allt på kursen. Vi kan alltså ställa färre essäfrågor och ge studenten tillräckligt med tid att skriva tentasvar som är djupa, analytiska och kritiska.

Förutom på Civilrätt A finns frågor i PrepQuiz för JIK:en, Straffrätt, Europeisk integrationsrätt och Arbitration. Det är även på gång med frågor i Processrätt, Civilrätt B och C.

Studenterna bli inbjudna av kursansvarig till PrepQuiz på de kurser där den används.

Mångmiljonbelopp till Peter Wahlgren

Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse (MMW) och Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond (MAW) har meddelat bidragsbeslut avseende årets utlysning av bidrag för projekt med hög vetenskaplig potential.

Peter Wahlgren vid Juridiska institutionen beviljas bidrag från MMW på 2 340 000 kronor för projektet ”Legislation for the Future”.

svenskundervisning, samhälls- och arbetsmarknadsutbildning samt kvalificerad praktik inom deltagarens yrkesområde.

Deltagarna är födda utanför EU, har minst tre års akademiska studier från hemlandet och får inte ha varit längre tid än tre år i Sverige sedan de erhållit uppehållstillstånd.

Källa: Samverkansavdelningen, Stockholms universitet

Juridicum på besök i Nigeria

Hög nivå trots materiella brister • Klimat och barnrätt diskuterades

Den 2-3 november 2016 deltog professor Jonas Ebbesson och docent Pernilla Leviner i ett två dagars seminarium om miljö rätt respektive barnrätt på University of Nigeria i Nsukka, Nigeria.

Det började i somras med att en delegation från det nigerianska universitetet, inklusive dess rektor, besökte Stockholms universitet. I besöket ingick en träff med Juridiska fakultetens dekan Jonas Ebbesson. Nigerianskan Chimamanda Ngozi Adichies romaner blev en samtalsöppnare.

– Jag är förtjust i hennes böcker och Nsukkauniversitetet förekommer i både "Lila hibiskus" och "En halv gul sol", så vi började med att prata om nigeriansk litteratur, men också om musik, bland annat om Fela Kuti. Det bidrog till ett kul och intressant möte, berättar Jonas Ebbesson.

Gemensamma forskningsintressen på de båda Juridiska fakulteterna ledde till att Jonas Ebbesson och Pernilla Leviner blev inbjudna att delta som talare och moderatorer på seminariedagarna i Nsukka. Jonas Ebbesson var dessutom inbjuden som representant för Stockholms universitets rektor och läste även upp en hälsning från rektor Astrid Söderbergh Widding vid sitt öppningstal. Första dagen ägnades åt miljö rätt, mänskliga rättigheter och klimatförändringar, men uppmärksammade också kränkningarna av mänskliga rättigheter vid oljeutvinningar i Nigeria. Andra dagen handlade om barnrätt och våld mot barn.

– Det blev jättyllyckat! De inhemska akademikerna visade ett stort intresse för det svenska agaförbudet som jag fokuserade på i min presentation. Diskussionerna kom även att handla mycket om sharialagar och kvinnlig könsstympning samt jämförelser mellan muslimerna i norra Nigeria och de kristna i syd. Det går heller inte att prata om barns rättigheter i Nigeria utan att komma in på de övergrepp som terrorgruppen Boko Haram utsätter barn för, säger Pernilla Leviner.

I Nigeria är det vanligt att barn från fattiga familjer jobbar som tjänstefolk i medelklassens hem. Ett av diskussionsämnena var hur dessa barns rättigheter skiljer sig från medelklassföräldrarnas egna barn. Utsattheten är stor

University of Nigeria, Nsukka var det första som grundades efter att Nigeria gjorde sig fri från kolonialmakten..

bland fattiga barn och i en sådan kontext finns det förstås svårigheter att realisera till och med de mest grundläggande rättigheter som rätt till skydd mot övergrepp och rätt till utbildning. Utmaningarna är många.

Universitetet var slitet på många sätt, men i kontrast till de enkla materiella förhållandena som rådde var själva konferensen välordnad och den akademiska nivån mycket hög, med närmare 100 deltagare. Universitetet var det första som grundades efter att Nigeria gjorde sig fri från kolonialmakten. Det fanns en stolthet över och en medvetenhet om universitetets historia vars motto är "To restore the dignity of man". Kanske bidrog universitetets tillkomsthistoria till den aktivistiska anda som besjälade dess anställda.

– Jag träffade bland annat en forskare som parallellt med sin forskning var initiativtagare till och engagerad i en mottagning för våldsutsatta barn och kvinnor, berättar Pernilla Leviner.

På grund av den materiella standarden tror Jonas Ebbesson att det kan bli svårt att locka svenska studenter till utbytesstudier i Nsukka. Däremot ser han möjligheter att rekrytera stu-

denter från Nsukka till magisterprogrammen vid den egna fakulteten.

– Vi är svaga på studentsamarbete i Afrika som helhet och bör bli bättre, medger Jonas Ebbesson.

Några planer på konkreta avtal kring student- eller forskarutbyte finns dock inte i dagsläget.

– Men jag träffade flera intressanta forskare som jag hoppas behålla kontakten med och kanske kunna bjuda hit till Sverige, säger Pernilla Leviner.

Båda tycker att vistelsen var inspirerande och att de lärde sig mycket om såväl Nigerias historia och kultur som om vissa centrala rättsfrågor i Nigeria. I samband med seminariet visades en nigeriansk dans- och teaterföreställning.

– Besöket gjorde att jag kunde sätta Chimamanda Ngozi Adichies romaner "En halv gul sol" och "Lila hibiskus" i en större kontext. Dessa böcker liksom samma författares bok "Americanah" rekommenderas varmt, säger Jonas Ebbesson.

Nytt från Office of International Affairs

Stipendier till kinesiska studenter

I ett evenemang som anordnades av China International Economic and Trade Arbitration Commission (CIETAC) i Peking, presenterade Juridiska institutionen 2017 års stipendieprogram för kinesiska studenter som söker till institutionens LLM-program International Commercial Arbitration Law (ICAL).

Stipendieprogrammet består av tre stipendier som täcker studieavgiften för ett helt år. Det har delats ut till tre framtående kinesiska studenter varje år som programmet getts sedan införandet av studieavgifter år 2011.

Programmet är framtaget med hjälp, och generös donation, från de tre advokatbyråerna Gernandt & Danielsson, Mannheimer Swartling och Vinge.

Patricia Shaughnessy, Programföreståndare för ICAL-programmet, gjorde ett inledningsanförande som följdes av presentationer av Li Hu, biträdande generalsekreterare för CIETAC, Gabriella August från svenska ambassaden i Peking, Sofia Wennersten, informatör för Stockholm Handelskammarens Skiljedomsinstitut, och Fabricio Fortese från Juridiska institutionen.

Även alumer från programmet delade med sig av sina erfarenheter om programmet, hur det är att leva och studera i Stockholm samt hur det har gått för dem i deras karriärer.

Under evenemanget marknadsfördes även Juridicums andra två mastersprogram till intresserade studenter (Master in European Economic Law och Master in European Intellectual Property Law). Intresset var stort från de deltagande kinesiska studenterna.

Antonio Herman Benjamin tilldelades Elizabeth Haub Prize

Den 28 november 2016 mottog Antonio Herman Benjamin, domare i Brasiliens högsta domstol, Elizabeth Haub Prize i samband med en ceremoni i Spökslottet (Schefflerska palatset).

Antonio Herman Benjamin tilldelas priset som ett erkännande av hans enastående bidrag till utvecklingen, spridningen och tillämpningen av miljö rätt på nationell, regional och internationell nivå samt för hans kompetens som professor i juridik, allmän åklagare, domare i Brasiliens högsta domstol och ordförande i IUCN World Commission of Environmental Law.

Elizabeth Haub Prize anses vara den mest prestigefulla och ryktbara internationella utmärkelse som kan tillerkännas en miljö rättsjurist.

Genom ett avtal mellan International Council of Environmental Law och Stockholms universitet, utdelas priset av Stockholms universitet sedan 2008.

Han skrev bok om vardagsjuridik för alla

Axel af Petersens har skrivit en bok om vardagsjuridik som riktar sig till bland annat gymnasieelever. Idén till boken fick han när han läste juridisk introduktionskurs.

–"Varför har ingen berättat det här för mig tidigare", tänkte jag. Kursen fick mig att bättre förstå hur samhället fungerar. Jag tyckte att den värdefulla kunskap som jag har fått borde göras tillgänglig till fler.

Boken innehåller sådan juridik som alla kan behöva i vardagen, exempelvis konsumenträtt och skadeståndsrätt men även avsnitt om bland annat barn- och familjerätt samt skoljuridik eftersom boken primärt riktar sig till ungdomar.

Flera lärare som undervisar i juridik på gymnasiet har kontaktat Axel för att få använda boken i skolan. För närvarande finns den som gratis nedladdningsbar pdf på www.vardagsjuridik.com och har laddats ner cirka 1400 gånger, men i maj nästa år kommer boken

ut i tryckt form på B. Wahlströms förlag. Den kommer även att ges ut av Storytel som ljudbok.

– Det är roligt tycker jag, eftersom många inte kan eller vill läsa böcker, säger Axel af Petersen.

En case-grupp av lärare kommer att testa bokens pedagogiska kvalitet innan den går för tryck. Varje avsnitt har granskats av en expert på området. Jori Munnukka, professor i civilrätt vid Stockholms universitet, har granskat avsnitten om avtalsrätt och skadeståndsrätt.

Boken har även översatts till arabiska och formges för närvarande av en person som har fått uppdraget genom Just Arrived – en rekryteringstjänst för nyanlända. Sedan i höstas används den svenska versionen på ett hem för ensamkommande flyktingbarn.

– Om fler har den juridiska kunskapen om sina rättigheter och skyldigheter så tror jag att vi kan möta varandra bättre i samhället och slippa onödiga missförstånd.

Axel af Petersens

Ansvärgivare: Staffan Westerlund, tel: 08-16 12 82 • fax: 08-15 89 35 • staffan.westerlund@juridicum.su.se

Besöksadress: Universitetsvägen 10 C, Frescati • Postadress: Stockholms universitet, Juridiska institutionen, 106 91 Stockholm

Bidrag publiceras i mån av plats.

Produktion: Staffan Westerlund

Foto och text: Staffan Westerlund om ej annat anges

Tryck: E-Print

Distribution: Nyhetsbrevet distribueras till över 600 företag, myndigheter och organisationer. Nyhetsbrevet kan hämtas på plan 3 och 4 i C-huset, Frescati och på Juridiska institutionens webbplats: www.jurinst.su.se

Prenumeration: Kontakta redaktören för en kostnadsfri prenumeration.

Nyhets tips: Tas tacksamt emot av ansvarig utgivare.